

„No patents on life!?” újratöltve, avagy **paradicsomos brokkoli**

Dr. Pethő Árpád, Danubia Szabadalmi és Jogi Iroda

Politikai felütés az epi **paradicsomos brokkoli** beadványában

„Mielőtt rátérnénk a jelen ügy részleteire, szükségesnek tűnik egy általános megjegyzést tenni, figyelembe véve a „**Brokkoli**” és „**Paradicsom**” ügyek körül a nyilvánosságban, a sajtóban és a politikai küzdőtéren folyó érzelmileg túlfűtött vitákat.

Különböző aktivisták és politikusok nagy nyomást helyeznek az ESZH-ra annak érdekében, hogy elérjék a növényekre vonatkozó szabadalmak általános tilalmát. Ezt a törekvést támasztja alá például az EU Parlamentjének 2012. május 10-én kelt állásfoglalása, valamint a vonatkozó német jogalkotás (a részleteket lásd alább).

Azonban, amint azzal a Bővített Fellebbezési Tanács is tökéletesen tisztában van, a jelen eljárásban a vonatkozó jogszabályokat kell alkalmazni, az azoknak megfelelő megalapozott irányelvekkel és értelmezésekkel összhangban. A jogszabályok megfelelő alkalmazása magában foglalja a jogalkalmazás fejlődésének lehetőségét is, pl. a műszaki haladás megfelelő figyelembevételével (lásd pl. a G 3/08 sz. döntés vonatkozó fejtegetéseit a Magyarázatok 7-7.3.8 pontjaiban).

Másrészt azonban, a találmányok szabadalmazhatóságának megítélése vonatkozásában az ESZH, mint végrehajtó testület és a Fellebbezési Tanács, mint kvázi-bírói testület, nem léphet túl a jogszabályok által meghatározott kereteken (lásd pl. a G 3/98 sz. döntést, Magyarázatok 7.7.7 pont). Ami azt jelenti, hogy az említett testületek nem alkothatnak új jogszabályt.

Következésképp, az epi határozottan kéri, hogy a Bővített Fellebbezési Tanács vértesse fel magát mindenféle politikai nyomásgyakorlással szemben, és alkalmazza a rendelkezésre álló jogszabályokat, az azok értelmezésére kialakult, megalapozott szabályok szerint.”

ESZE 53. cikk

A szabadalmi oltalomból kizárt találmányok

Nem részesülhet európai szabadalmi oltalomban

...

b) a növény- vagy az állatfajta, valamint a növények vagy állatok előállítására szolgáló, **lényegében biológiai eljárás**; e rendelkezés azonban a mikrobiológiai eljárásokra és az ilyen eljárásokkal előállított termékekre nem alkalmazható;

...

Brokkoli és paradicsom I.

T 83/05 – fellebbezési eljárás az ESZH Műszaki Fellebbezési Tanácsa előtt az **EP 1.069.819** sz. szabadalom tárgyában, amelyet a felszólalási osztály módosított igénypontokkal fenntartott

- Szabadalmas új főigénypontot nyújt be, amelynek tárgya eljárás olyan brokkolinövények előállítására, amelyek több (rákellenes hatásúnak mondott) glükozinolátot tartalmaznak a kiindulási növényekhez képest; az eljárás kizárólag hagyományos keresztezési lépéseket tartalmaz, de a szelekciós lépések molekuláris markerek alkalmazásán alapulnak

-A Tanács előzetes döntéshozatali eljárás (**G 2/07**) keretében kérdéseket intéz a Bővített Fellebbezési Tanácshoz az ESZE 53(b) cikke vonatkozó alkalmazhatóságának tárgyában (**2007. május 22.**)

T 1242/06 – fellebbezési eljárás az ESZH (azonos összetételű) Műszaki Fellebbezési Tanácsa előtt az **EP 1.211.926** sz. szabadalom tárgyában, amelyet a felszólalási osztály módosított igénypontokkal fenntartott

- Szabadalmas új főigénypontot nyújt be, amelynek tárgya eljárás olyan paradicsomnövények előállítására, amelyek gyümölcsei kevesebb nedvességet tartalmaznak a kiindulási növényekhez képest; az eljárás kizárólag hagyományos keresztezési és szelekciós lépéseket tartalmaz (a szelekció alapja a paradicsomtermés ráncosodása)

- A Tanács előzetes döntéshozatali eljárás (**G 1/08**) keretében kérdéseket intéz a Bővített Fellebbezési Tanácshoz az ESZE 53(b) cikke vonatkozó alkalmazhatóságának tárgyában (**2008. április 4.**)

Paradicsomos brokkoli I.

A Bővített Fellebbezési Tanács **2010. december 10-én** egyesített eljárás keretében válaszolta meg a **G 2/07** és **G 1/08** sz. előzetes döntéshozatali eljárásokban feltett kérdéseket:

1. Mentésül-e egy növények előállítására szolgáló, nem-mikrobiológiai eljárás, amely tartalmaz növénykeresztezési és -szelektálási lépéseket, az ESZE 53(b) cikke szerinti kizárás alól pusztán azért, mert további lépésként vagy a keresztezési és szelektálási lépések részeként tartalmaz egy műszaki jellegű további jellemzőt is?

1. Egy növények előállítására szolgáló, nem-mikrobiológiai eljárás, amely növénykeresztezési és -szelektálási lépésekből áll, csak abban az esetben esik-e az ESZE 53(b) cikke szerinti kizárás hatálya alá, amennyiben ezek a lépések olyan jelenségeket tükröznek, és olyan jelenségeknek felelnek meg, amelyek a természetben emberi beavatkozás nélkül is megtörténhetnek?

1. Egy növények előállítására szolgáló, nem-mikrobiológiai eljárás, amely növények teljes genomját érintő szexuális keresztezési lépéseket, majd ezt követően növény szelektálási lépéseket tartalmaz vagy ilyen lépésekből áll, az ESZE 53(b) cikke értelmében általában ki van zárva a szabadalmaztatásból, mint “lényegében biológiai” eljárás.

Paradicsomos brokkoli I.

1. Mentese-e egy növények előállítására szolgáló, nem-mikrobiológiai eljárás, **amely tartalmaz** növénykeresztezési és -szelektálási **lépéseket**, az ESZE 53(b) cikke szerinti kizárás alól pusztán azért, mert további lépésként vagy a keresztezési és szelektálási lépések bármelyikének részeként tartalmaz **egy műszaki jellegű további jellemzőt is?**

2. Amennyiben a válasz az 1. kérdésre negatív, mentese-e egy növények előállítására szolgáló, nem-mikrobiológiai eljárás, amely növénykeresztezési és -szelektálási **lépésekből áll**, az ESZE 53(b) cikke szerinti kizárás alól pusztán azért, mert a keresztezési és szelektálási lépések bármelyikének részeként tartalmaz **egy műszaki jellegű további jellemzőt is?**

2. Egy ilyen eljárás **nem mentesül az ESZE 53(b) cikke szerinti kizárás alól pusztán azért**, mert további lépésként vagy a keresztezési és szelektálási lépések bármelyikének részeként tartalmaz **olyan műszaki jellegű további jellemzőt is, amely** növények teljes genomjának szexuális keresztezési lépéseit vagy az azt követő növény szelektálási **lépések megvalósulását teszi lehetővé vagy segíti elő.**

Paradicsomos brokkoli I.

2. Amennyiben a válasz az 1. kérdésre nemleges, mik azok a releváns kritériumok, amelyek lehetővé teszik az ESZE 53(b) cikke értelmében a szabadalmaztatásból kizárt, növények előállítására szolgáló, nem-mikrobiológiai eljárások megkülönböztetését a ki nem zárt hasonló eljárásoktól? Különösen, van-e annak jelentősége, hogy mi az igényelt találmány lényege és/vagy, hogya további műszaki jellegű jellemző a nyilvánvaló szint felett hozzáad-e valamit az igényelt találmányhoz?

3. Amennyiben a válasz az 2. kérdésre nemleges, mik azok a releváns kritériumok, amelyek lehetővé teszik az ESZE 53(b) cikke értelmében a szabadalmaztatásból kizárt, növények előállítására szolgáló, nem-mikrobiológiai eljárások megkülönböztetését a ki nem zárt hasonló eljárásoktól? Különösen, van-e annak jelentősége, hogy mi az igényelt találmány lényege és/vagy, hogya további műszaki jellegű jellemző a nyilvánvaló szint felett hozzáad-e valamit az igényelt találmányhoz?

3. Amennyiben azonban egy ilyen eljárás a szexuális keresztezési és szelekciós lépéseken belül tartalmaz egy olyan további műszaki jellegű lépést is, amely lépés önmagában bejuttat az előállított növény genomjába egy sajátságot, vagy egy ott meglévő sajátságot megváltoztat, oly módon, hogy az adott sajátság bejutása vagy megváltozása nem a szexuális keresztezésre kiválasztott növények génjei keveredésének az eredménye, akkor az eljárás nincs kizárva a szabadalmaztatásból az ESZE 53(b) cikke értelmében.

4. Annak vizsgálata során, hogy egy ilyen eljárás az ESZE 53(b) cikke értelmében ki van-e zárva a szabadalmaztatásból, mint "lényegében biológiai" eljárás, nincs jelentősége annak, hogya műszaki jellegű lépés új vagy ismert intézkedéseket tartalmaz-e vagy, hogy egy ismert eljárás kézenfekvő vagy alapvető megváltoztatását eredményezi-e vagy, hogy előfordul vagy előfordulhat-e a természetben vagy, hogy a találmány lényegéhez tartozik-e.

Paradicsom és brokkoli II.

T 1242/06 – a fellebbezési eljárás folytatódik az ESZH Műszaki Fellebbezési Tanácsa előtt az EP 1.211.926 sz. szabadalom tárgyában: - Szabadalmas új igénypontokat nyújt be, az eljárási igénypontokat törli, és csak termékigénypontok maradnak (olyan paradicsomnövényekre vonatkozóan, amelyek gyümölcssei természetes dehidratálódás miatt ráncossá válnak, ha a leszedés szokásos idejéhez képest tovább maradnak a növényen)

- A Tanács előzetes döntéshozatali eljárás (**G 2/12**) keretében **újabb** kérdéseket intéz a Bővített Fellebbezési Tanácshoz az ESZE 53(b) cikke vonatkozó alkalmazhatóságának tárgyában (**2012. május 31.**)

- A felszólaló (majd a szabadalmas is) később visszavonja a fellebbezést, miáltal kérdésessé válik, hogy a Tanács egyáltalán hozhat-e döntést a feltett kérdések tárgyában

- Döntés még nem született

T 83/05 – a fellebbezési eljárás folytatódik az ESZH Műszaki Fellebbezési Tanácsa előtt az EP 1.069.819 sz. szabadalom tárgyában, amelyet a felszólalási osztály módosított igénypontokkal fenntartott

- Szabadalmas új igénypontokat nyújt be, az eljárási igénypontokat törli és csak termékigénypontok maradnak (olyan magas glükozinolat tartalmú brokkolinövényekre és részeikre vonatkozóan, amelyeket a **G 2/07** döntés alapján nem szabadalmazható, korábban igényelt eljárással állítottak elő)

- A Tanács előzetes döntéshozatali eljárás (**G 2/13**) keretében **újabb** kérdéseket intéz a Bővített Fellebbezési Tanácshoz az ESZE 53(b) cikke vonatkozó alkalmazhatóságának tárgyában (**2013. július 8.**)

-Döntés még nem született

A két eljárást a Bővített Fellebbezési Tanács **2013. július 22**-én összevonta.

Paradicsomos brokkoli II.

1. Lehet-e az ESZE 53(b) cikke szerinti, növények előállítására szolgáló lényegében biológiai eljárásokra vonatkozó kizárásnak negatív hatása egy olyan termékigénypont szabadalmazhatóságára, amely növényekre vagy olyan növényi anyagokra vonatkozik, mint például a gyümölcs?

1. Lehet-e az ESZE 53(b) cikke szerinti, növények előállítására szolgáló lényegében biológiai eljárásokra vonatkozó kizárásnak negatív hatása egy olyan termékigénypont szabadalmazhatóságára, amely növényekre vagy olyan növényi anyagokra vonatkozik, mint például a növény részei?

epi: NEM

Paradicsomos brokkoli II.

2. Különösen, egy növényfajtától eltérő növényre vagy növényi anyagra vonatkozó igénypont szabadalmazható-e akkor is, ha a bejelentés benyújtásának időpontjában az igényelt tárgy előállítására szolgáló egyetlen hozzáférhető eljárás a szabadalmi bejelentésben feltárt, növények előállítására szolgáló lényegében biológiai eljárás?

2. Különösen:

(a) Egy növényfajtától eltérő növényre vagy növényi anyagra vonatkozó eljárással jellemzett termékigénypont szabadalmazható-e akkor is, ha eljárási jellemzői egy növények előállítására szolgáló lényegében biológiai eljárást határoznak meg?

(b) Egy növényfajtától eltérő növényre vagy növényi anyagra vonatkozó igénypont szabadalmazható-e akkor is, ha a bejelentés benyújtásának időpontjában az igényelt tárgy előállítására szolgáló egyetlen hozzáférhető eljárás a szabadalmi bejelentésben feltárt, növények előállítására szolgáló lényegében biológiai eljárás?

epi: IGEN

Paradicsomos brokkoli II.

3. Van-e annak jelentősége az 1. és 2. kérdések vonatkozásában, hogy a termékigénypont által biztosított oltalom magában foglalja az igényelt termék előállítását is, olyan növények előállítására szolgáló lényegében biológiai eljárás alkalmazásával, amely, mint olyan, az ESZE 53(b) cikke alapján ki van zárva a szabadalmazhatóságból?

3. Van-e annak jelentősége az 1. és 2. kérdések vonatkozásában, hogy a termékigénypont által biztosított oltalom magában foglalja az igényelt termék előállítását is, olyan növények előállítására szolgáló lényegében biológiai eljárás alkalmazásával, amely, mint olyan, az ESZE 53(b) cikke alapján ki van zárva a szabadalmazhatóságból?

epi: NEM

Paradicsomos brokkoli II.

(4) Amennyiben egy növényfajtától eltérő növényre vagy növényi anyagra vonatkozó igénypont nem szabadalmazható mivel a növényi termékre vonatkozó igénypont által biztosított oltalom magában foglalja az igényelt termék előállítását is, olyan növények előállítására szolgáló lényegében biológiai eljárás alkalmazásával, amely az ESZE 53(b) cikke alapján ki van zárva a szabadalmazhatóságból, lehetséges-e lemondani az előállításra vonatkozó oltalomról a szabadalmaztatásból kizárt eljárás igényléséről való lemondással (“*by disclaiming*”)?

epi: **NEM** kell megválaszolni (egyébként: **NEM**)

Fontosabb érvek az *epi amicus curiae* beadványában

- A Bécsi Egyezmény (Vienna Convention) kizárja az ESZE 53(b) cikke kiterjesztő értelmezését, a kizárás csak lényegében biológiai eljárásokra vonatkozhat.
- A szabadalmazhatóság vizsgálata során az oltalom terjedelme nem vizsgálható, csak a tárgya.
- A termékoltalom domináns az eljárási oltalommal szemben (abszolút termékoltalmi analógia).
- Egy holland bíróság döntése megerősíti, hogy az ESZE 53(b) cikke szerinti kizárás nem alkalmazható növényekre vonatkozó termékigénypontok vonatkozásában (decision of the Court of First Instance in The Hague from 31 January 2012, Taste of Nature v. Cresco, points 4.7 to 4.13).
- A G 2/07 és G 1/08 ügyekben hozott döntés, amely kiterjesztette az ESZE 53(b) cikke szerinti kizárás korábbi értelmezését azt eredményezheti, hogy amennyiben az 1. és 3. kérdésekre igen válasz születne, a transzgenikus növények is kizárásra kerülhetnének az előállításukra alkalmazott eljárások következtében.

Fontosabb érvek az *epi amicus curiae* beadványában

- A német szabadalmi törvényt úgy módosították, hogy a lényegében biológiai eljárásokra vonatkozó kizárás mellé beiktattak egy további kizárást, az ilyen eljárással előállított termékekre vonatkozóan is. Ez azt mutatja, hogy a német jogalkotók álláspontja szerint sem vonatkozik az eljárásokra vonatkozó kizárás az eljárások termékeire is.
- Alternatív javaslatként az *epi* azt javasolja, hogy az ESZE 53(b) cikke szerinti „növények előállítására szolgáló lényegében biológiai eljárások” kifejezés alatt olyan eljárásokat kelljen érteni, amelyek növényfajták előállítását eredményezik.

Érvek a szabadalmazhatóság ellen a különböző *amicus curiae* beadványokban

- A biológiai anyagokhoz való korlátozott hozzáférés negatív hatással van az innovációra, versenyképességre és a növénytermesztés változatosságára.
- Az ESZE 53(b) cikk szerinti kizáráshoz fűződő jogalkotói szándékkal ellentétes lenne, ha a kizárt eljárások termékei szabadalmazhatók lennének.
- Az UPOV egyezmény alkalmasabb a növények oltalmára, mert kiegyensúlyozottabb a termesztőkre vonatkozó kivétel intézménye miatt.
- Az Európai Parlament vonatkozó állásfoglalása (2012/2623(RSP)).
- El kell kerülni, hogy ügyes igénypont-fogalmazással meg lehessen kerülni az ESZE 53(b) cikk szerinti kizárást.
- Az ESZE 53(b) cikk szerinti kizárás tartalmaz egy kivételt: a mikrobiológiai eljárásokra és az ilyen eljárásokkal előállított termékekre nem vonatkozik a kizárás. Ha a jogalkotó a lényegében biológiai eljárások termékeire sem kívánta volna alkalmazni a kizárást, hasonló kivételt fogalmazott volna meg.

További érvek a szabadalmazhatóság mellett a különböző *amicus curiae* beadványokban

- A szabadalmi oltalom a technológia minden területén elérhető kell, hogy legyen, az innováció ösztönzésére, a biotechnológia egy különösen fontos ilyen terület.
- A szabadalmazhatóságból való kizárásokat szűken kell értelmezni. Az ESZE 53(b) cikk szerinti kizárás nem említ növényi termékeket. ha a jogalkotó akarta volna, beleírta volna. Az ESZE 53(b) cikk szerinti kizárás kizárólag az UPOV rendszer által már oltalmazott növényfajták kettős oltalmának elkerülésére született.
- Az ESZE szerint növényfajták nem oltalmazhatók, növények ugyanakkor egyértelműen igen (27. szabály). A növények általános kizárása az oltalomból oltalmi hézagot eredményezne, mert az UPOV rendszer csak növényfajtákra vonatkozik.
- Az előállítási eljárás milyensége nem befolyásolhatja egy termék szabadalmazhatóságát.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!